

Miquéias ayvu oĩa Miquéias ayvu oĩa

Profeta Miquéias ijayvu raka'e Judá ha'e Israel kuery heko vai ramo Nhanderuite ombopaga aguã re. “Ha'e nunga rupi pendekáuxa Sião tetã ombovaipaa 'rã mba'etyrã yvy karaña rami, Jerusalém opyta 'rã mba'emo ra'ykue aty rive. Yvyty templo oĩa voi opyta 'rã yvy'ã'i jaipa va'e rive” (3.12).

Ijayvu avi araka'eve rã Senhor ogueraa jepe vy omoingo porã ju aguã re. Judeu kuery anho e'ỹ guive, yvy jave re ikuai va'e ixupe anho 'rã ikuai. “Opaa ára py ma yvyty Senhor pegua oo oĩa va'e ombo'yvateve 'rã yvyty ha'e yvy'ã ikuai va'e áry. Ha'e ramo yvy regua kuery oje'oi 'rã ha'e katy. Heta va'e regua kuery oo vy aipoe'i 'rã joupe-upe: ‘Peju ke, jaje'oi Senhor pegua yvyty re, Jacó kuery Ruete pegua oo oĩa katy. Ha'e ramo nhanembo'e 'rã oïkoa re, ha'e va'e rupi nhande kuery voi nhandekuai aguã’, he'i 'rã okuapy” (4.1-2a).

Israel ha'e Judá kuery rovai opu'ã okuapya re ijayvuague

¹ Moresete pygua Miquéias pe SENHOR oayvu ombou va'ekue. Judá pygua huvixa Jotão, Acaz ha'e Ezequias ikuai jave ijayvu Samaria ha'e Jerusalém tetã re.

² Yvy regua kuery ha'e javi, pendu ke. Ndee yvy, ejapyxaka avi ke, ha'e yvy re pendekuai va'e ha'e

javi. SENHOR Nhanderuete ijayvu ta penderovai, ojepegua templo ikya'e e'ỹ va'e gui ae.

³ Mba'eta ne'exa, SENHOR ma o'amba gui ogejy ouvvy vy oguata 'rã ovy vyvty yvateve va'e áry rupi.

⁴ Iguýry vyvty ikuai va'e ma hykupa 'rã, vyvugua voi ovopa 'rã tata raku py iraity omoĩ mbyre hykua rami, vyv'ã guy katy yy oxyry atã va'e rami guive.

⁵ Ha'e nunga ha'e javi oiko 'rã Jacó kuery heko vaia re, Israel kuery ojevavya re ae. Ha'e gui mava'e kuery tu ikuai Jacó regua heko vai va'e? Samaria pygua kuery e'ỹ teve? Ha'e mamó tu oĩ vyvty áry Judá kuery ta'angaa mbojerovia atyrã ojapo va'ekue? Jerusalém tetã py e'ỹ teve?

⁶ Ha'e nunga rupi SENHOR aipoe'i:

— Samaria tetã ma xee ajapo 'rã mba'ety mbyte ita omboaty pyre rami rive, ha'e uva onhotãa aguã. Mba'eta ha'e py ita ombojoja pyre ambojerepa 'rã heravy vyv'ã guy katy, oo renda ojekuaapa peve.

⁷ Ha'e gui ta'angaa ojapo pyre ma omboa'ypaa 'rã, onhemongy'a reia repy oapypaa 'rã, ha'e ta'angaa oguereko va'e ha'e javi xee ambovaipa 'rã. Mba'eta ha'e kuery itavy reia repykue re rive ojou rive ha'e rami ikuai va'e pe ae ju 'rã ogueraa uka — he'i.

⁸ Ha'e nunga rupi xee ajae'o, anhendú ratã aikovy, xeporiaua rupi aiko xepire rei reve. Jaguatuvy nhe'ẽ rami ajae'o aikovy, ha'e guyra-nhandu rami xepya vai nhendu.

⁹ Mba'eta xeretarã kuery ai ma okuera ve'ỹ ae va'e. Mba'emo vai ete ou Judá re, ovaẽ ma xeretarã kuery rekoa Jerusalém rokẽ peve ete.

¹⁰ — Ha'e nunga pemombe'u eme Gate

tetã py, pejae'ο eme guive.* Bete-Leafra py penhembojere-jere yvy ku'i rupi.

11 Peẽ Safir pygua kuery, pendepire rei ha'e pexĩmba reve 'rã peo. Zaanã pygua kuery voi ndoo jepei 'rã. Bete-Ezel pygua kuery ojae'ο reia pendu vy peikuaa 'rã napenepytvõvei 'rãa.

12 Mba'eta Jerusalém tetã rokẽ peve SENHOR guigua mba'emo vai ou ramo Marote pygua kuery oarõ okuapy mba'emo porã oiko 'rã.

13 Ha'e gui Laquis pygua kuery, pemoxãmba kavaju kuery karóxa re. Mba'eta peẽ kuery ranhe pejapo Sião pygua kuery ojejavy aguã rami, pendere oĩ ra'e Israel kuery heko vai aguã.

14 Ha'e Moresete-Gate pygua kuery pe ma peme'ẽ 'rã mba'emo oxẽ ta ma ramo. Aczibe py oo ikuai va'e ma Israel pygua huvixa kuery ojekore aguã rive opyta.

15 Ha'e gui Maressa pygua kuery, pendea py voi ambou 'rã pendere ipo'aka va'erã. Adulão peve voi ovaẽ 'rã Israel regua yvatekueve.

16 Pejayapa pende'a hi'yvypyi rupi pendera'y kuery perovy'a va'ekue re pendepy'a vai vy. Pendepyte rupi penhopĩmba ke xapirẽ rami, pendegui ha'e kuery oipokuaa reve ogueraapaa ta ma ramo.

2

*“Joguereko axya kuery pe nda'evei ete 'rã”,
he'iague*

---

* **1:10** Profeta Miquéias ndoipotai hovaigua kuery Gate py ikuai va'e ha'e nunga oendu, ojoi rei e'ỹ aguã.

¹ Nda'evei ete 'rã ngupa py oĩa py ojejavy aguã anho opy'a re omoĩ va'e kuery pe. Ha'e va'e kuery ma ko'êgueve ha'ekue rami ae 'rã ikuai, ha'e rami aguã ipo'aka va'e vy.

² Ha'e kuery ma nhomba'ety ojopyxea oendu vy oipe'a 'rã, joo voi ojopy 'rã. Ha'e rami vy omokanh'y 'rã avakue ha'e hoo py ikuai va'e guive. Omomba 'rã hoo va'e imba'e rei-rei reve.

³ SENHOR aipoe'i:

— Ha'e nunga rupi ha'e kuery re ambou 'rã mba'emo vai. Ha'e va'e gui ma ndapeo jepevei 'rã. Penhemboyvatea rupi ve'ỹ 'rã pendekuai, mba'emo vai oikoa ára.

⁴ Ha'e va'e ára penderovai omombe'ua 'rã peteĩ ayvu penereronhemboaxya rupi merami. Ha'e vy aipo'ea 'rã: “Nhanemokanhymba ma! Nhanderuete joupe omboaxapa ma xeretarã kuery yvy oguereko va'ekue! Xegui voi oipe'apa! Nhande kuery mba'ety ikuai va'ekue ma anhetẽ rupi e'ỹ ikuai va'e pe ju omboaxa”, 'ea 'rã.

⁵ Ha'e nunga rupi SENHOR pegua kuery teĩgue ju ijaty okuapy teĩ pendeyvyrã oa'ã va'erã ma ndoikoi 'rã, xorte oexaa rupi, neĩ ixã omoatãa rupi voi.

Profeta ramigua rive re ijayvuague

⁶ Ha'e rã heta va'e kuery ma aipoe'i okuapy xevy:

— Ndeayvuve eme ha'e rami, ndeayvu riae eme. Mba'eta orere ndoui 'rã roxĩmba aguã.

⁷ Jacó kuery re ma ndoui 'rã remombe'u reikovy va'e. Tyrã pa SENHOR Nhe'ẽ ivai vi nhandevy? Po ramigua ae 'rã teve ojapo? — he'i okuapy.

SENHOR ombovai:

— Tá, teko porã rupi ikuai va'e pe ma xeayvu ojapo porã 'rã.

⁸ Ha'e rã xeavgua kuery ma kue'i teri xere opu'ã okuapy xerovaigua rami. Ha'e rami vy pendea rupi oaxa rive'i ovy va'e gui peipe'a 'rã ijao, i-capá voi, pendere opu'ã aguã re onhembopy'a e'ỹ teĩ.

⁹ Xeavgua kunhague gui voi peipe'a ngoo py ovy'a aguã va'ekue. Imemby kuery gui voi peipe'a mba'emo porã raka'e rã peve guarã ame'ẽ aguã va'ekue.

¹⁰ Pepu'ã ma ha'vy, tapeopa, mba'eta peĩague py nda'evei pepytu'uve aguã. Tapeo, mba'eta penhemongy'apaague ojapo penemokanhymba aguã rami, penemokanhya 'rãe.

¹¹ Ha'e gui penembyte xapy'a rei oiko 'rã yvytu rami rive ijapu vy aipoe'i va'e: “Xee ma vinho ha'e nga'ua rupigua rive amombe'u va'e”, he'i. Ha'e va'e rive 'rã ha'eve peẽ kuery pegua profeta oiko aguã.

Israel kuery okuave'i va'e SENHOR omono'õ ju aguã re ijayvuague

¹² — Ha'e gui peẽ Jacó regua kuery ma xee romono'õmba ju 'rã. Amboatypa 'rã Israel kuery okuave'i va'e. Joa py meme 'rã romoĩ, vexa'i kuery ma kora py, e'ỹ vy nhuũndy mbyte py ikuai va'e rami. Ha'e ramo heta ete ju ikuai vy onhendu ratã rei 'rã okuapy.

¹³ Ha'e kuery renonde rupi peteĩ oo 'rã tape apoarã. Ha'e ramo ha'e kuery oẽmba 'rã, okẽ rupi oike ha'e oẽ ju 'rã jogueravy. Ha'e kuery renonde rupi oo 'rã Huvixave ae. Tá, SENHOR ae 'rã oo ha'e kuery renonde rupi — he'i.

3

Huvixa, sacerdote ha'e profeta kuery rovai ijayvuague

¹ Ha'e gui xee aipoa'e:

— Peẽ Jacó akã ha'e Israel kuery ruvixa pendekuai va'e, pendu ke aỹ. Peẽ kuery e'ỹ teve ha'evea rami joguerekoarã penemoingoa pyre?

² Mba'eta peẽ kuery ma ndaperovy'ai 'rã iporã va'e, ha'e rã mba'emo vai rive pejou porã. Ha'e rami vy peipiropa 'rã heta va'e kuery, ho'o voi pemboi 'rã ikãgue gui.

³ Ha'e rami vy pe'u 'rã xevelygua kuery ro'okue, ipire pemboipa 'rã, ha'e ikãgue ma pemopẽmba rive 'rã. Ha'e vy pembo'ipa 'rã ho'okue oja py, oja ixã va'e pyguarã guive.

⁴ Ha'e rami rire SENHOR pe pejapukai ramo noen-
dui 'rã pendeayvua. Ha'e rami 'rãgue py ha'e va'e jave peẽ kuery pe ndojexa ukavei 'rã, ha'eve e'ỹa rami pendekuai ramo.

⁵ Ha'e gui profeta ramigua kuery xeretarã kuery oguerojevavy ramo po rami SENHOR ijayvu avi ha'e kuery re.

— Peẽ kuery ma pe'u va'erã ome'ẽa ja “Ha'evepa rei 'rã” peje. Ha'e rã pe'u va'erã nome'ẽi va'e kuery pe ma “Ou 'rã pendere opu'ã va'erã” peje.

⁶ Ha'e nunga rupi peẽ kuery áry ou 'rã pytũ mba'eve ndapexavei aguã, oiko 'rã pytũ reia mba'eve penemba'ekuaa e'ỹ aguã. Profeta kuery pe ma kuaray oike xapy'a 'rã, ha'e kuery pe ara py teĩ pytũmba 'rã.

⁷ Ha'e ramo mba'emo oexa va'ety kuery oxĩmba 'rã, imba'ekuaa va'e kuery ndoikuaavei rei 'rã. Tá,

ha'e kuery ojoko 'rã ojuru, Nhanderuede mba'eve py nombovai ramo — he'i.

⁸ Ha'e rã xere ma SENHOR Nhe'ẽ po'akaa anho oĩ. Ha'e rami vy xere oĩ ha'evea rami ajoguereko aguã ha'e xembaraeterã, Jacó kuery pe amombe'u porã aguã heko vaia, ha'e Israel kuery ojejavya.

⁹ Peẽ Jacó akã ha'e Israel kuery ruvixa peiko va'e, pendu ke aỹ, mba'eta ha'eve'ỹa rami pe-joguereko, ha'e ha'evea ramigua pe “Nda'evei va'e” peje.

¹⁰ Peẽ kuery ma tuguy pemoẽa rupi rive pejapove oorã Sião tetã re, mba'emo vai rupi anho pejapo Jerusalém re.

¹¹ Ha'e pygua huvixa pendekuai va'e ma peráta pejopy vy rive 'rã peikuaa pota mba'emo re, sacerdote kuery ma nhombo'e 'rã mba'emo ojouxé vy rive, ha'e profeta kuery ma peráta re rive 'rã imba'ekuaa. Ha'e rami teĩ SENHOR re pe-jeroviaa rupi merami pendeayvu vy “Nhanem-byte e'ỹ teve SENHOR oĩ? Ha'e ramo nhandere ndoui 'rã mba'emo vai”, peje rive 'rã.

¹² Ha'e nunga rupi pendekáuxa Sião tetã ombo-vaipaa 'rã mba'etyrã yvy oikaraña rami, Jerusalém opyta 'rã mba'emo ra'ykue aty rive. Yvyty templo oĩa voi opyta 'rã yvy'ã'i jaipa va'e rive.

4

Isaías 2.1-4

¹ Ha'e rami teĩ opaa ára py ma yvyty SENHOR pegua oo oĩa va'e ombo'yvateve 'rã yvyty ha'e yvy'ã ikuai va'e áry. Ha'e ramo yvy regua kuery oje'oi 'rã ha'e katy.

² Heta va'e regua kuery oo vy aipoe'i 'rã joupe-upe: “Peju ke, jaje'oi SENHOR pegua yvyty re, Jacó kuery Ruete pegua oo oĩa katy. Ha'e ramo nhanembo'e 'rã oikoa re, ha'e va'e rupi nhande kuery voi nhandekuai aguã”, he'i 'rã okuapy. Mba'eta Sião gui ma oikuaa ukaa 'rã lei, Jerusalém gui onhendu 'rã SENHOR ayvu.

³ Ha'e gui ma SENHOR oikuaa pota 'rã yvy regua mbovy e'ỹ ikuai va'e re, omo'arandu 'rã yvy regua ipo'akave va'e ha'e mombyrya rupigua. Ha'e ramo ha'e kuery kyxe gui ojapo 'rã yvy karaĩarã, ha'e hu'y guaxu gui ojapo 'rã kyxe yvyra rakã ayaarã. Mba'eta yvy regua kuery ndoguerogeroviavei 'rã kyxe, neĩ joe opu'ã aguã voi ndoikuaavei ma 'rã.

⁴ Ha'e rami 'rãgue py peteĩ-teĩ oguapy 'rã okuapy omba'e uva rembypy, e'ỹ vy figo'y guy rupi, mba'eta ndoikovei 'rã imondyiarã, SENHOR ixondaro reta va'e ojuru py ae ijayvu rire.

⁵ Yvy regua kuery ma nguete ramigua rery rupi peteĩ-teĩ ikuai. Ha'e rã nhande ma SENHOR Nhanderuete rery rupi 'rã nhandekuai, raka'e rã peve.

⁶ Ha'e gui SENHOR aipoe'i:

— Ha'e va'e ára ma arupa 'rã uguata vaikue'i va'e kuery, amono'õmba avi 'rã ambopagaa rupi araa uka va'ekue.

⁷ Uguata vaikue'i va'e amoingo 'rã peteĩ regua okuave va'e, ha'e mombyry ogueraa pyre ma amoingo 'rã ipo'akave va'e. Ha'e rami vy ha'e kuery re apena 'rã Sião yvyty áry, aỹ guive raka'e rã peve.

⁸ Ha'e gui ndee torre vexa'i kuery rarõaty, Sião yvyty, tá, ndea py 'rã ou jypy guare rami ipo'aka

va'erã, Jerusalém pygua ae ipo'aka ju aguã.

⁹ Ha'e gui aỹ ma, mba'e re tu ha'e rami ete pen-eraxẽ? Noĩ teve penderuvixave? Penemongeta va'ety okanhy ae teve? Pendere teve imemby raxy va'e rami haxy va'e ou?

¹⁰ Peẽ Sião pygua kuery, aỹ pejexavai reve pen-hea'ã peiny imemby raxy va'e rami, mba'eta aỹ peo 'rã peneretã gui hovai rupi rive pendekuai aguã. Babilônia tetã peve 'rã peo. Ha'e rami teĩ penemondoukaa ju 'rã ha'e gui, mba'eta ha'e gui SENHOR pendereraa jepe 'rã penderovaigua kuery po gui.

¹¹ Aỹ ma heta ete ikuai yvy regua kuery pendere opu'ã okuapy va'e. Ha'e kuery aipoe'i: “Sião tetã tomongy'apaa, nhanderexa py ae tajaexa jaipota va'e, ha'e pygua kuery re oiko rã”, he'i okuapy.

¹² Ha'e rami teĩ ha'e kuery ndoikuaai SENHOR opy'a re oguereko va'e, ndoikuaai onhembopy'aague mba'emo aju jokuaa ojykya aguã py rami omono'õmba aguã.

¹³ Ha'e nunga rupi Sião pygua kuery, pepu'ã ke ha'e pejyky. Ha'e rami aguã ame'ẽ penderakuarã ferro guigua, ha'e penepoapẽrã overa va'e guigua. Ha'e ramo heta 'rã pejyky yvy regua kuery.* Ha'e rã ha'e kuery oguereko va'ekue ma pemboaxapa 'rã SENHOR pe, imba'e rei-reikue peme'ẽ 'rã SENHOR yvy jave re ipo'aka va'e pe.

---

* **4:13** Ha'e jave py ma mba'emo ra'yĩ ha'e kuery ojyky 'rã vaka opyrõa rupi. Ha'e gui apy ma Jerusalém pygua kuery pe Nhanderueete ijayvu guymba pe rami, yvy regua kuery ombopaga aguã.

5

¹ Ha'e nunga rupi aỹ pemboatypa ke pendea pygua xondaro kuery. Mba'eta nhandejokoa 'rã okuapy, ha'e yvyra py oinupã 'rã Israel kuery rerekoa rova rupi.

Huvixaverã SENHOR ombou rã itui'i ha'e ipo'aka aguã re ijayvuague

² Ha'e gui ndee Belém tekoa Efrata 'epy va'e, ndee ma kyrĩ'i ete Judá regua ikuai aguã teĩ ndegui ae 'rã ou xevygua Israel kuery re opena va'erã. Ha'e va'e ma yma guive ijypy va'e, ijypy ete ára guive.*

³ Ha'e rami teĩ ha'e va'e kuery SENHOR omboaxa 'rã ranhe, imemby raxy va'e oikuavã'ia ára peve. Ha'e va'e jave py ma tyvy kuery mboae ojevypa ju 'rã Israel kuery ikuai py.

⁴ Ha'e gui guetarã kuery re opena va'e oĩ atã vy SENHOR po'akaa rupi 'rã opena oikovy, SENHOR nguete rery iporã ete va'e rupi. Ha'e ramo ha'e kuery ikuai porã 'rã, mba'eta ha'e jave py huvixa pe “Yvate ete va'e” 'ea 'rã yvy apy peve.

⁵ Ha'e ae 'rã oiko nhanemoingo porãarã.

Ha'e gui Assíria pygua kuery ma nhandeyvy re ou vy huvixa ro ikuai va'e rupi oaxa jogueravy ramo nhande kuery va'e regua opu'ã 'rã ha'e kuery rovai, sete joe opena va'e ha'e írundy meme avakue rerekoa 'rã opu'ã.

---

* **5:2** Belém tekoa ma huvixa Davi itui'iague (Rute 1.2; 1 Samuel 17.12). Ha'e nunga rupi Belém pe “Davi rekoague” 'ea (Lucas 2.4). Ha'e gui kova'e ayvu rupi vy Jesus voi itui'i raka'e Belém py (Mateus 2.3-6).

⁶ Ha'e va'e kuery ma kyxe py ombovaipa 'rã Assíria ha'e Ninrode yvy, ha'e kuery ropy ae. Ha'e rami py nhandereraa jepe 'rã Assíria pygua kuery gui, ha'e kuery nhandeyvy re ou vy nhanderekoa re opyrõ ramo.

⁷ Ha'e gui Jacó regua rembyrekue ma yvy regua kuery mbyte rupi 'rã ikuai SENHOR guigua yxapy rami, jai rogue áry oky rayvi ho'a va'e rami guive, mba'eta ha'e nunga ma avakue re'ỹ oarõ va'e, avakue ra'y kuery re'ỹ ojeko va'e.

⁸ Ha'e rami vy Jacó regua kuery rembyrekue ma amboa regua kuery mbyte rupi ikuai 'rã mymba kuery ka'aguy regua mbyte rupi guary oiko va'e rami. Yvy regua kuery ikuai rupi ikuai 'rã vexa'i kuery ikuai rupi guary ra'y oiko va'e rami, mba'eta guary oaxaa rupi joe opyrõ reve omboa'ypa 'rã, heraa jepearã ndoikoi rã guive.

⁹ Ha'e rami ae avi ndepo'aka 'rã nderovaigua kuery re. Ha'e ramo ha'e kuery omokanhymbaa 'rã.

¹⁰ SENHOR aipoe'i:

— Ha'e va'e ára ma penembyte gui aipe'apa 'rã penerymba kavaju kuery, ha'e ambovaipa 'rã penerenda karóxa joe opu'ãa pygua.†

¹¹ Pendeyvy re ambovaipa 'rã tetã ikuai va'e, ha'e aitypa 'rã oo ikorapa va'e pejapo va'ekue.

¹² Pendepo gui aipe'apa 'rã mba'evykya, ndapejouvei ma 'rã imba'ekuaa va'erã.

¹³ Peẽ kuery mbyte gui aipe'a 'rã mba'emo ra'angaa pejapo va'ekue, ha'e ita pembojerovia aguã pemopu'ã va'ekue. Ha'e rami rire

---

† **5:10** Ha'e kuery ma joe opu'ã aguã anho oguereko va'ekue kavaju.

ndapejero'avei 'rã pendepo py ae pejapo va'ekue renonde.

¹⁴ Penembyte gui aipe'apa 'rã ta'angarã yvyra pemopu'ã va'ekue, ha'e ambovaipa 'rã peneretã ikuai va'e.

¹⁵ Ha'e gui ajou vai ha'e xepoxya rupi ambopaga 'rã yvy regua xenhe'ẽ rendu e'ỹ va'ekue.

6

Ojeuegua kuery re oikuaa pota aguã re Nhanderuede ijayvuaque

¹ Pendu ke aỹ SENHOR ayvu. Aipoe'i:

— Pepu'ã ke, yvyty ikuai va'e renonde pemombe'u pendereko, yvy'ã ikuai va'e oendu aguã pendeayvua.*

² Ha'e peẽ yvyty pendekuai va'e voi ke pendu SENHOR oikuaa va'e omombe'u rã, ha'e peẽ yvy yta ymagua peiko va'e reve. Mba'eta SENHOR oguereko ojeuegua kuery regua omombe'u va'erã, Israel kuery omboayvu aguã.

³— Ha'e gui xevygua kuery, mba'e tu ajapo pendere? Mba'e nunga py tu rombovoyi? Xembovai na!

⁴ Mba'eta Egito yvy gui roguenoẽ va'ekue, escravo pendekuaiague gui roepy vy. Ha'e gui penerenonderã amondouka raka'e Moisés, Arão ha'e Miriã.

⁵ Xevygua kuery, penema'endu'a ke aỹ Moabe pygua huvixa Balaque penemombaxeague re, ha'e ixupe Beor ra'y Balaão ombovaiague re. Penema'endu'a avi Sitim guive Gilgal peve pendere

---

* **6:1** Apy ma Nhanderuede ojeuegua kuery oenoĩ guenonde ojexa uka aguã, ha'e kuery omboayvu aguã. Ha'e gui yvyty ha'e yvy'ã ikuai va'e oenoĩ avi henduarã rami.

oiko va'ekue re, peikuaa aguã SENHOR ha'evea rami meme pendererekoague — he'i.

⁶ Ha'e gui SENHOR pe ajexa ukaxe vy mba'e nunga 'rã tu aru, xerenapy'ã re aĩ aguã Nhanderujete yvate ete va'e renonde? Henonde aju vy mba'emo aapy reve ame'ẽ va'erã teve 'rã aru? Vaka ra'y peteĩ ma'etỹ va'e aru 'rã teve?

⁷ SENHOR oguerovy'a 'rã teve mbovy e'ỹ vexa'i, ha'e e'ỹ vy dez mil yakã'i azeite anho tynyẽ va'e? Xereko vaiague re ame'ẽ 'rã teve xera'y peteĩ'i va'ekue, xerete guigua ae'i teve ame'ẽ 'rã xepy'a guive ajeyavyague rekovia?

⁸ Any avakue, mba'eta pendeivy pe SENHOR omombe'u ae ma iporã va'e oipota va'e. Ha'e va'e ma ha'evea rami pejoguereko aguã, penhomboaxya rupi pejoayvu aguã, ha'e Penderujete reve penhemboyvate reia rupi e'ỹ peiko aguã.

Ha'eve'ỹa rami joguerekoa kuery ombopaga aguã re Nhanderujete ijayvuague

⁹ Ha'e gui SENHOR oenoĩ 'rã tetã pygua kuery. Ha'e ramo hi'arandu va'e kuery ma hery oendu vy ojererokyjea rupi 'rã ikuai. Ha'e gui ma SENHOR aipoe'i:

— Yvy regua kuery, pendu ke penerenoĩa.

¹⁰ Heko vai va'e ro py oĩ teri teve jokorea rupi ojou va'ekue, ha'e mba'emo ryru jokore aguã va'e?

¹¹ Xee amboeko porã 'rã teve mba'emo opejaa ha'eve'ỹ ramigua peiporu rã, e'ỹ vy poyia jokore aguã regua hyru gui penoẽ rã?

¹² Mba'eta tetã py oguerekopa rei va'e kuery jujukaa rupi anho ikuai, ha'e pygua kuery ha'e javi

ijapu va'e meme, nhombotavya rupi anho ae 'rã ijayvu.

¹³ Ha'e rami rã xee rombojexavai 'rã, pejejavya káuxa aipe'apa 'rã pendegui.

¹⁴ Ha'e ramo mba'emo pe'u teĩ napenhandui 'rã, penderye py pendu riae 'rã penenhembyayia. Penemba'e rei-rei pemoĩ porãmba teĩ ndapejouvei 'rã. Ha'e rã mba'emo pejou nho va'e ma xee amboaxa 'rã kyxe revegua pe.

¹⁵ Mba'emo penhotỹ teĩ napemono'õi 'rã. Azeitona reumbiri teĩ azeite ndaperekoi 'rã pendejee peikyty va'erã. Uva voi peumbiri teĩ ndapey'ui 'rã vinho.

¹⁶ Mba'eta huvixa Onri ojapo uka va'ekue rupi rive pendekuai, Acabe ro pygua kuery ikuaiague ha'e nhomongetaa rami guive.† Ha'e nunga rupi xee romokanhymba 'rã. Peneretã ikuai va'e ajapo 'rã ojojai rei pyrã. Ha'e rami vy ajapo 'rã yvy regua kuery pendejou vai aguã rami.

7

Israel kuery opa marã ikuaia re ijayvuague

¹ Nda'evei ete 'rã xevy, mba'eta xee ma kuaray puku jave mba'emo'a omono'õmbaague rupi ndo-jouvei va'e rami aiko, ha'e rami e'ỹ vy uva omono'õmbaa ma rire ivaikue anho ojou va'e rami avi, mba'eta nda'ipovei ma hi'a oipyte pyrã, neĩ figo jypygua ja'uxe vai va'e nunga voi.

² Mba'eta yvy gui okanhymba ma porayvu va'ekue. Avakue ikuai va'e regua peteĩve jipoi

---

† **6:16** Huvixave Onri ha'e Acabe ma pavẽ gui heko vaive va'e (1 Reis 16.25, 30).

heko porã va'erã. Pavẽ rei oma'ẽ mbegue 'rã okuapy jouguy omoẽ aguã. Peteĩ-teĩ ma kya py rami guvyvy kuery ae ombo'aa rupi 'rã ikuai.

³ Ha'e kuery opo py ojapo 'rã mba'emo vai anho, onhea'ã 'rã guive ojapo ete peve. Huvixa ma nhombopagaxea rupi anho oiko, joe oikuaa pota va'e kuery ma peráta re anho ojapo, yvatekueve ma ijayvu 'rã okuapy opy'a py ojapo vaixea oĩ va'e re. Ha'e rami vy peteĩ rami ete 'rã ikuai mba'emo vai apoa rupi.

⁴ Ha'e kuery va'e regua heko porãve va'e ma juu rami nhomoingo axy va'e, ha'evevea ramive merami ikuai va'e ma juuty gui nda'eveive va'e. Ha'e nunga rupi ovaẽ ma ára peneretã rarõa kuery omombe'u va'ekue, pejexavai aguã ára ae. Ovaẽ ma ha'e kuery ndoikuaavei rei aguã.

⁵ Pejerovia eme peneirũ re, pejerovia eme peneirũ kuery re. Pejoko ke pendejuru pendepexo re ojero'a va'e pe eteve voi mba'eve pemombe'u e'ỹ aguã.

⁶ Mba'eta ta'y kuery ndoayvuvei 'rã nguu kuery, tajy kuery voi opu'ã 'rã oxy kuery rovai, ipi'a ra'yxy kuery voi ome xy kuery rovai 'rã opu'ã. Ha'e rami vy peteĩ-teĩ rovaigua kuery ma ngoo pygua ae 'rã ikuai.*

⁷ Ha'e rã xee ma ama'ẽ tema 'rã SENHOR re, arõ 'rã Nhanderuede xereraa jepea. Ha'e ramo Xeruede oendu 'rã xeayvua.

Israel kuery omboaxy aguã re SENHOR ijayvuague

---

* 7:6 Mateus 10.35, Lucas 12.53

⁸ Ha'e gui xerovaigua kuery, pevy'a rei eme xere. Xee ha'a rire teĩ apu'ã ju 'rã. Pytũ rupi aiko teĩ SENHOR omoexakã 'rã aikoa'i rupi.

⁹ SENHOR pe ajevavy rire ajexavai 'rã ipoxya gui, teĩ xereko re oikuaa pota vy xemboeko porã peve'i. Ha'e rami vy xerenoẽ ju 'rã guexakãa py, ha'e ramo xee aexa 'rã ha'evea rami xererekoa.

¹⁰ Ha'e nunga xerovaigua okuapy oexa vy oendu 'rã oxĩmbaa, xevy pe “Mamo tu SENHOR Nderuete oĩ?” he'i rire. Ha'e nunga oiko rã aexa 'rã xerexa py ae, tape rupi yapo oĩ va'e rami opyrõa ramo.

¹¹ Ha'e gui peneretã kora omoatyrõa jevya ára py penembotuvixave 'rã.

¹² Ha'e va'e ára ma pendea py jogueru 'rã Assíria guive Egito peve ikuai va'ekue, ha'e Egito tetã guive Eufrates yakã peve, ye'ẽ guive ye'ẽ mboae peve, ha'e vvyty oĩa guive vvyty mboae peve ikuai va'ekue.

¹³ Ha'e rami teĩ pendeyvy ombovaipaa 'rã ha'e py ikuai va'e káuxa, ojapo vai rei rire.

¹⁴ Epena ke ndevyguia kuery re ndepopoka py. Ha'e kuery ma nerymba rami ikuai. Ha'e kuery ae'i ikuai yvyraty reia rupi, vvy porã reia mbyte. Tove yma guare rami tokaru okuapy Basã ha'e Gileade vvy rupi.

¹⁵ — Ha'e ramo peẽ kuery pe xee aexa uka 'rã mba'emo porã, Egito vvy gui roguenoẽ jave guare rami — he'i.

¹⁶ Vvy regua kuery ha'e nunga oexa vy oxĩmba 'rã okuapy ipo'akaa gui. Ojuru ojoko 'rã opo py, ijapyxa voi opyta 'rã oendu ve'ỹ va'e.

¹⁷ Mboi rami oere 'rã nhoguenoiny vvy ku'i. Mboi minha vvy rupi otyryry vy onhemiague gui

oryryipa reve oẽ va'e rami avi ha'e kuery voi oryryipa reve 'rã ojexa uka SENHOR Nhanderuate renonde, ixugui okyje vaipa reve.

¹⁸ Oreruate, mava'e tu oiko ndee rami ete? Ndee ma remboguepa 'rã orereko vaiague, nderexaraipa 'rã guive ndevygua kuery rokuave va'e orereko vaiague re. Mba'eta SENHOR nhomboaxyxe vai va'e vy riae e'ỹ 'rã oĩ ivaia.

¹⁹ Ha'e rami vy nhanemboaxy ju 'rã, opyrõmba 'rã nhandereko vaiague re, jajejavyague omombopa 'rã ye'ẽ typyvea py.

²⁰ Ha'e ramo Jacó kuery pe oexa uka 'rã anhetẽ rupi oikoa, Abraão kuery pe oexa uka 'rã omboaxya, yma guive nhaneramoĩ kuery pe ouraague rami vy.

Nhanderuete ayvu iky'a e'ỹ va'e New Testament in Guaraní, Mbyá

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbyá Guaraní (Guaraní, Mbyá)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 853110565X

The New Testament

in Guaraní, Mbyá

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

3309fa3b-7590-5ae9-b829-5df4ddfbf957